

Chicago hoàn trả bức tranh Phật giáo bị đánh cắp cho Hàn Quốc sau hơn ba thập kỷ

ISSN: 2734-9195 08:57 20/06/2025

Ngay khi nhìn thấy bức tranh, các vị sư lập tức quỳ xuống cầu nguyện. Mọi người có mặt đều xúc động. Khoảnh khắc ấy khiến tôi nhận ra giá trị sâu xa của những hiện vật tôn giáo và ý nghĩa sống động mà chúng vẫn giữ đối với cộng đồng ngày nay.

Một bức tranh Phật giáo thiêng liêng, bị đánh cắp khỏi chùa Bomunsa (Hàn Quốc) từ năm 1989, đã được trao trả sau hơn 30 năm lưu lạc.

Hành trình đoàn tụ này bắt đầu khi các quan chức Hàn Quốc tình cờ phát hiện bức tranh trong cơ sở dữ liệu trực tuyến của Bảo tàng Nghệ thuật Smart (Smart Museum of Art) thuộc Đại học Chicago.

Ảnh: nytimes.com

Bức tranh có tên Sinjungdo, mô tả các vị hộ pháp trong truyền thống Phật giáo Hàn Quốc, là một trong bốn tác phẩm bị đánh cắp trong một trận giông bão mùa hè năm 1989. Khi ấy, những kẻ trộm cải trang thành người leo núi để lén vào khuôn viên chùa Bomunsa, tỉnh Bắc Gyeongsang.

Dù các thủ phạm sau đó đã bị truy tố và hai bức tranh được tìm thấy vào năm 2014, nhưng Sinjungdo và một tác phẩm khác vẫn biệt tích nhiều năm liền.

Trụ trì chùa Bomunsa, Thầy Ham Tae-Wan, chia sẻ trong một bức thư đầy xúc động: “Tôi đã tự trách mình rất nhiều vì không thể bảo vệ những bức tranh Phật giáo, vốn không chỉ là tác phẩm nghệ thuật mà là đối tượng của niềm tin tôn giáo tại Hàn Quốc”.

Hy vọng từ một phát hiện bất ngờ

Năm 2023, các quan chức chính phủ Hàn Quốc phát hiện bức Sinjungdo trong cơ sở dữ liệu số của Bảo tàng Smart. Họ lập tức thông báo cho quý thầy tại chùa Bomunsa. Đến tháng 08/2024, Bảo tàng Smart nhận được thư chính thức từ Hòa thượng Jinwoo, Viện trưởng Tông phái Jogye, tổ chức Phật giáo lớn nhất Hàn Quốc, đề nghị hợp tác trả lại bức tranh đã bị đánh cắp. Trong thư, Hòa thượng

bày tỏ: “Tôi mong Bảo tàng sẽ thiện chí hợp tác để bức tranh thiêng này được hồi hương đúng nơi chốn”.

Khi ấy, bà Vanja Malloy mới đảm nhận chức Giám đốc Bảo tàng Smart chưa đầy một năm. Trước sự việc, bà chủ động hành động, trong vòng một năm, Malloy đã xin được khoản tài trợ 2,45 triệu USD từ Quỹ Lilly để nâng cao năng lực truy xuất nguồn gốc hiện vật tôn giáo, đồng thời xúc tiến quá trình trao trả.

Bà Malloy nhớ lại: “Trong suốt quá trình hồi hương, tôi luôn tự hỏi: Liệu bảo tàng đã bỏ sót điều gì từ đâu?”.

Vấn đề về truy xuất nguồn gốc

Khi điều tra kỹ, Malloy phát hiện bảo tàng hầu như không có tài liệu nào xác minh rõ nguồn gốc bức tranh. Tất cả chỉ là một email từ Phòng trưng bày Kang (New York), nói rằng họ mua bức tranh từ một nhà sưu tập tư nhân ở California vào thập niên 1980.

Câu chuyện đặt ra một vấn đề phổ quát trong giới bảo tàng: Sự thiếu minh bạch về lai lịch hiện vật. Bà Gay-Young Cho, thành viên hội đồng quản trị Bảo tàng Smart, thừa nhận: “Hai mươi năm trước, người ta tin rằng các phòng trưng bày đều có quy trình kiểm tra nghiêm ngặt. Giờ đây, trong mọi buổi họp, câu hỏi đầu tiên luôn là: Nguồn gốc của hiện vật này là gì?”.

Trả lại không chỉ là vật thể, mà là niềm tin

Ảnh: nytimes.com

Tháng 11/2024, Bảo tàng Smart đã trang trọng trao trả bức tranh cho phái đoàn chư Tăng Hàn Quốc trong một buổi lễ tại Chicago. Khoảnh khắc thiêng liêng ấy, theo bà Malloy, là điều khó quên: “Ngay khi nhìn thấy bức tranh, các vị sư lập tức quỳ xuống cầu nguyện. Mọi người có mặt đều xúc động. Khoảnh khắc ấy khiến tôi nhận ra giá trị sâu xa của những hiện vật tôn giáo và ý nghĩa sống động mà chúng vẫn giữ đối với cộng đồng ngày nay”.

Hướng đến minh bạch và trách nhiệm trong tương lai

Từ nguồn quỹ Lilly Endowment, Bảo tàng Smart hiện đang hợp tác cùng Trung tâm Nghiên cứu Tôn giáo Cao cấp Martin Marty (thuộc Đại học Chicago) để xây dựng công cụ truy xuất nguồn gốc mở, đồng thời cập nhật chính sách liên quan đến hiện vật tôn giáo.

Bà Malloy khẳng định: “Khoản tài trợ này giúp chúng tôi không chỉ phản ứng bị động khi xảy ra vấn đề, mà còn chủ động dẫn dắt, đặt ra câu hỏi: Cộng đồng cần gì để hiểu và bảo vệ di sản văn hóa?”.

Tác giả: **Sensei Alex Kakuyo**/Chuyển ngữ và biên tập: **Thường Nguyên**

Nguồn: buddhistdoor.net